

Odkup sadja v okraju

Zelo živo: že rano zjutraj začne v »Odpremnem podjetju OZK« v Ptuj brniti telefon in ne preneha do poznega večera. Oglašajo se zbiralci KZ-jev, ki zahtevajo tovarne avtomobile za prevoz sadja, prazne zaboje in razne informacije. — »Izvozno podjetje Slovenija — Sadje« daje telefonično nove dispozicije za izvoz, domači koristniki zahtevajo čim več sadja za svoje potrošnike, okrajni fitopatolog zahteva podatke o nakladanju tega dne, OLO — odkupni odsek rabi podatke o odkupu prejšnjega dne. Tako gre brez prestopa. Odpremno podjetje se bori dnevno za zadostno število prevoznih sredstev, da bi ustreglo vsem zahtevam kmetijskih združenj in poslalo vsaki KZ zahtevani tovarni avto.

Iz skladišča se medtem že pripravljajo delavke in delavci za prevzem sadja, sadje se dovažna na postajo, zbirajo se zaboji in odbira se sadje, ki ga ta ali ona zbiralica ni dobro odbrala.

Okrog 9. ure prihajajo že prvi kamioni, natovorjeni s sadjem, na železniško postajo, kjer se začne nakladanje vagonov. Pojavljajo se tudi težkoče: nepravčasno dostavljanje naročenih vagonov ali pa dovoljeno število vagonov na rampi, a premalo avtomobilov. Tako je naš plan dela zelo oviran. Razen tega nam primanjkuje delavcev za zbijanje zabojev in odbiro. Vse težkoče je treba premostiti. Dela se že štiri mesece od ranega jutra do pozne noči, skoraj brez prestopa, vse za to, da ne bi čakali natovorjeni avtomobili ter

da bi bili vagoni pravočasno natovorjeni. Se pozno v noč vidiš pri petrolejkah zadovoljne obraze naših pridnih delavcev in delavk, ko se veselijo nad uspešno dovršenim delom pri nakladanju vagonov.

Od konca julija do konca sezone (koncem mes. novembra) naklada Ptuj dnevno po 4 do 9 vagonov sadja, 6 do 10 tovornih avtomobilov hiti od zbiralnice do zbiralnice, da bi se dosegel naš plan dela in odkup sadja.

Do sedaj smo prevzeli od KZ-jev okrog 10 vagonov hrušk (od tega sta šla 2 vagona v inozemstvo), 175 vagonov izvoznega sadja, 200 vagonov za domači trg in 50 vagonov in-dustrijskega sadja (za tovarno sad-nih sokov in marmelade v Celju, ki ima letos svojo pulpno postajo v Ptuj). Za vse to blago bodo dobili naši sadjarji okrog 20 milijonov dinarjev, kar je lep dohodek. Naša jabolka so znana vsej Srednji Evropi, celo na zapad smo jih izvažali in uspešno konkurirali tirolskemu in švicarskemu sadju. Velikanska škoda pa bi nastala v našem gospodarstvu s propadom sadjarstva radi okužbe po kaparju San José.

Zato pozivamo vse sadjarje, vse kmetijske zadruge in vse naše zbiralce, da se lotijo novih nalog in začnejo s sistematičnim čiščenjem dreves, gnojenjem in škropljenjem istega, tako da bo odkup sadja v bodočih letih še večji in da bo tudi kvaliteta boljša.

Zato po končanem prevzemu jabolk vsi v sadonosnik, da bodo bodoča sadna leta še donosnejša.

O. P.

Nova odredba o prodaji in nakupu kmetijskih pridelkov

Na temelju uredbe o preskrbi prebivalstva in uredbe o trgovanju s kmetijskimi pridelki je zvezni trgovinski minister izdal novo uredbo o ureditvi prodaje in nakupa kmetijskih pridelkov.

Po tej uredbi lahko kmečki pridelovalci prosto prodajajo na svojem domu ali posestvu in na tržnem prostoru v okraju, kjer stanujejo, ter v sosednih okrajih, žito, moko, klavno živino, delovno in plemensko živino, prašiče, prašičke, mesne izdelke, kakor prekajeno meso in slanino, nadalje mast, surovo maslo in maslo, loj, jedilno olje, alkoholne pijače (vino in žganje), krompir, fižol, kakor tudi sladkor, ki ga kot pridelovalci dobe za oddano sladkorno peso.

Republički ministri za trgovino in preskrbo lahko določijo, da smejo na trgih večjih potrošniških središč (večjih mest in industrijskih naselbin) prodajati svoje pridelke tudi pridelovalci iz bolj oddaljenih okrajev, vendar samo iz tistih okrajev, ki bodo za to določeni. Z odredbo je v interesu zaščite ljudskega zdravja prepovedano kmetom prodajati sveže meso velike živine in drobnice, svinj in prašičkov.

Dokler ne bo končan obvezni odkup belega žita in pšenice, veljajo seveda še nadalje splošne odredbe o začasnih prepovedi proste prodaje belega žita in koruze do konca obveznega odkupa. Zato ne morejo kmetje, ki niso v celoti oddali svoje obvezne količine belega žita oziroma koruze, prodajati ali na kakršen koli način odtujevati teh pridelkov ozir. moke, dokler velja ta omejitev. Prav tako ne morejo kmetje, ki niso po veljavnih predpisih izpolnili svoje obveznosti glede krompirja in fižola, teh pridelkov prodajati ali na kakršen koli drug način odtujiti vse

do končanega obveznega odkupa teh pridelkov. Na to je v zvezi z novo odredbo posebej opozorilo zvezno ministrstvo za trgovino in preskrbo.

Po novi odredbi smejo potrošniki kupovati od pridelovalcev kmetijske pridelke na področju svojega okraja in sosednih okrajev. Delovno in plemensko živino ter mršave prašiče smejo kmetovalci kupovati za potrebe svojega gospodarstva tudi na teritoriju svojega okraja in sosednih okrajev. Izven tega področja lahko delovno in plemensko živino ter mršave prašiče kupujejo le po kmetijskih združenjih. Razen tega je za nakup delovne in plemenske živine potrebno, da ima kmet potrdilo krajevnega ljudskega odbora, da mu je živina zares potrebna za delo ali za pleme. Ob nakupu bo organ, ki izdaja oziroma prinese živinski potni list, zabeležil nakup na potrdilu.

Za obmejne okraje, v katerih se po tej odredbi lahko prosto kupujejo in prodajajo kmetijski pridelki, je šteti vse okraje, ki mejijo na okraj, v katerem stanujejo pridelovalci oziroma potrošnik, ne glede na to, ali so ti okraji v eni ali dveh ljudskih republikah.

Z odredbo so določene kazni za kršitve predpisov o prodaji in nakupu kmetijskih pridelkov. Z denarno kaznijo do 20.000 din ali s popravnim delom do dveh mesecev se kaznuje tisti, ki prodaja svoje kmetijske pridelke izven svojega okraja in sosednih okrajev. Nadalje tisti, ki brez dovoljenja prodaja sveže meso, kakor tudi tisti, ki kupuje delovno in plemensko živino brez potrdila krajevnega odbora. Upravni kazenski postopek vodijo in kazni izrekajo izvršilni odbori okrajnih (mestnih) ljudskih odborov.

Se enkrat o davčnih zaostankih

Ce že govorimo o zaostankih, se bo vsekakor sleherni vprašal: pri kom so ti zaostanki? Na to vprašanje je lahko dati odgovor: mali kmetje in velika večina srednjih je plačala, ostali pa so seveda v ogromni večini veliki kmetje. Lahko trdimo: če se spet od teh večjih kmetov večina kulakov, kateri si zaradi svojega zadržanja popolnoma zaslužijo ime — saboterji! Oni kot takšni niso poravnali davka kakor tudi pri odkupu, kjer so hoteli vplivati na krajevne odbore, ki bi naj razdelili kontingentne obvezne oddaje predvsem na male in srednje kmete. Iz tega sledi, da kmetje-kulaki nočejo sodelovati z ljudsko oblastjo, ampak nasprotno s svojimi izkoriščevalskimi nameni.

Ze zaradi tega, da se zadosti onim malim kmetom, ki so plačali davek — katerim se veliki kmetje posmehujejo, češ, zakaj ste plačali, nam bodo že odpisali —, je nujno potrebno, da se napravi

odločen korak ter da se likvidira zaostanek davka pri teh kulakih, kar jim bo v opozorilo, da ne morejo biti samostojni, ampak morajo delati, kakor to skupnost zahteva.

Za utemeljitev gornjih podatkov lahko navedemo par konkretnih slučajev. Na pr. v KLO Bukovci: Solina Franc, kmet kulak kateri se izvoraža na vse mogoče načine, da ne more plačati davka, njegova hčerka se pa ponaša, da že nima več kam z obleko, ker je ima na pretak. Njemu zvesto sledijo še drugi. Na pr. Hamšek Jurij, Ivanuš Miha itd. KLO Gajevci, kjer imamo opravka spet z višjim tipom in to z Rižner Vinkom, kateri je jokaje izjavil, da nima denarja ter da si ga je vzel na posojilo od sosačanov, kljub temu, da je pred tem prodal konja za 50.000 dinarjev. Takih primerov imamo mnogo, ki nam ponovno odkrivajo njihovo spekulantsko delo. D. F.

V Zavrču so proglasili udarnike v kmetijstvu

7. novembra so na državnem posestvu v Zavrču imeli velik praznik. Poljsko delo je v glavnem končano, prideiki pridnih delavskih rok so pospravljani. Uprava državnega posestva je priredila slavnost, kjer so med najboljšimi delavci poiskali najboljše in jih proglasili za udarnike.

Slavnosti so se poleg delavstva udeležili zastopniki kmetijskega ministrstva, Okrajnega ljudskega odbora in drugih forumov.

Ponosni z zavestjo, da so se skupnosti oddolžili, so tovariši Majcenovič Jože, Zebec Martina, Trančar Jože, Lukaček Anton, Bratuša Anton, Kokot Jože in Ivančič Franc sprejeli naziv udarnikov z zagotovitvijo, da bodo tudi v bodoče vložili vse sile za dvig in rekonstrukcijo našega kmetijstva. Slavnosti so dali podurka tudi s kulturno-prosvetnim programom in sicer je nastopil zbor Glasbene matice iz Ptuja, šolski upravitelj tov. Fujs pa je z domačini skrbno pripravil ostali program. D. P.

Nekaj o naši restavraciji

Veliko in odgovorno nalogo vršijo naše delavsko-nameštenske restavracije, ki predstavljajo važen činitelj v prehranbeni politiki naših delavcev in nameštencev po podjetjih, ustanovah in uradih. V te restavracije, ki imajo v vseh ozirih gotove prednosti, prihaja vedno več in več ljudi. Dober primer take restavracije je ptujska delavsko-nameštenska, ki je po ugotovitvah kontrolnih organov ena izmed najboljših v Sloveniji. Lokal ima tri velike prostore, ki so pa za naraščajoče število abonentov še vedno premajhni. Stalnih abonentov je 250, prehodnih pa nad 30. V mesecu oktobru je bilo izdanih 10.725 prehodnih obedov in večerij. Te visoke številke nam potrjujejo, da se tudi uslužbenec-neabonentom (t. j. ljudem, ki so na službenem potovanju skozi Ptuj) nudi vsa skrb in pomoč v prehrani v času njihovega težkega terenskega dela.

Restavracija je oskrbovana od Okrajnega magazina, mestne klavnice in vrtnarske zadruge. Posebno skrb za stalno in redno oskrbovanje restavracije kaže uslužbenec okrajnega poverjeništvu za trgovino in preskrbo tov. Gajzer Otmar.

Dosedanje težave so se kazale pred vsem v nezadostni količini potrebne posode in jedilnega pribora, ki je že nakazan, a še ni dostavljen. Razen tega pogrešajo abonentni reden zajtrk, ki ga pa bodo lahko prejeli, čim se uredi vprašanje dostave kavnih skodelic. Tudi z raznimi okrepčevalnimi pijačami bi lahko postregli, če bi odsek za trgovino in preskrbo natančno prisluhnil skromnim željam abonentov.

Med obojem je pohvale vredna tov. Pernek Nežika in tov. Frankovičeva, ki je kljub svoji starosti urnejša od ostalih mlajših. S pravim materinskim čutom skrbno opravlja svoje odgovorno delo ter kot taka stopa v prvo vrsto naših požrtvovalnih žena.

Tudi nekaj kritičnih opazk bi lahko dali naši restavraciji. Zelo priporočljivo bi bilo redno brisanje miz, ki so v času obeda umazane z raznimi ostanki jedi, kar velja pred vsem za prva dva prostora. Abonent se vprašujejo, zakaj so mize v tretjem prostoru pokrite z namiznimi prtji, mize v prvih dveh pa gole. Izgleda, da se še vedno v tem oziru delajo precejšnje razlike.

Z novimi predpisi bo lahko naša restavracija v mnogočem izboljšala svoje delo ter v bodoče lahko nudila svojim abonentom to, česar do sedaj še ni mogla nuditi.

Sramotno početje

Neka tovarišica iz Muretinc se je pritožila, da se ji je smililo zlititi svoje mleko v posodo, v kateri je bilo skoraj do polovice nalito slabo in plavo mleko. Ugotovilo se je, da je tako slabo mleko prinesla Bežek Ana iz Muretinc, ki oddaja mleko na vezane cene po 5 dinarjev. K temu mleku je primešala 75% vode ter hotela na ta način priti do sramotnega in nepoštenega zaslužka na račun poštenih ljudi. Prebivalstvo tega kraja se zgraža nad takimi elementi, obenem pa je ponosno, da se taki elementi le konkretno odkrijejo. S. K.

Dokaz predanosti naši skupnosti

H gradnji zadrúžnega doma v Stoperčah so mnogo prispevali tovariši mlilničnik, na čelu s tov. Kandrjč Francem. Razen tega so sindikalisti Gozdne uprave

Naša mladina pri predvojaški vzgoji

Pred kratkim se je pričela predvojaška vzgoja, ki je zajela okoli en milijon mladine naše države. Predvojaška vzgoja, ki pripravljajo mladino za vstop v JA, bo nudila mladini vojno-strokovno in politično znanje, tako da bo eventualno lahko skrajšan rok vojnim obveznikom, kar bo v veliko pomoč našemu gospodarstvu.

V našem okraju imajo učni centri lepe uspehe tam, kjer so po tem vprašanju delale in se založile vse organizacije in KLO, kjer so množične organizacije razumele važnost in pomen predvojaške vzgoje ter tako začele s pripravami. Tam pa, kjer mladincem ni bil dobro obrazložen pomen predvojaške vzgoje, so tudi rezultati udeležbe zelo slabi. Najslabše stanje je pa vsekakor na Dravskem polju, kjer po večini prevladuje kulaštvo.

Naj tukaj še omenim malomarnost tovarišev, ki so bili zadoženi za organizacijo predvojaške vzgoje v Podlehniku. Mladinci so se zbrali z dve uri oddaljenih hribov, ker so čutili potrebo po izobrazbi. Ko so se zbrali in čakali, seveda zastoj, ker ni bilo nikogar, ki bi delale in se zadožile vse organizacije in so se seveda razšli. Ta primer je vsekakor obsojanja vreden in škodljiv naši skupnosti.

Za lep primer naj nam služi učni center v Ptuj, kjer so mladinci pomagali pri gradnji zadrúžnega doma v Markovčih.

Za poživitev dela po učnih centrih bo okrajna vojna komisija razpisala tekmovanje med učnimi centri. Najboljši učni center bo dobil prehodno zastavico in nagrado, ravno tako tudi posamezniki, ki se bodo najbolje zalagali, bodo pohvaljeni in nagradjeni. Tekmuje naj se pa tudi v učnem centru samem med vodi in posamezniki.

Tekmuje naj se po sledečih točkah:

1. V katerem učnem centru bo odziv 100%.
2. V katerem učnem centru bo disciplina najboljša.
3. V katerem učnem centru bo vojnostrokovna nastava najboljše izvedena.
4. V katerem učnem centru bo politična nastava najboljše izvedena.
5. Preskrba učnih pripomočkov.
6. Organiziranje knjižnic in čitalnic.

To tekmovanje naj zajame res sleherni učni center. Rezultate tekmovanja pa bo ocenila okrajna komisija, ki daje pohvale in nagrade.

Mladinska organizacija, ki ima takšno slavno zgodovino, kakor do danes nobena mladina v svetu, razen mladine SSSR-a, razume pomen predvojaške vzgoje in bo priskočila na pomoč tam, kjer bo to potreba, obenem bo pa razkrinkala ljudi, ki bi hoteli motiti našo pot v socializem. N. F.

Grajenčani gradijo največji dom v okraju

Te dni je vsled trenutnega nastopa mraza delo na gradbišču zadrúžnega doma v Grajeni nekoliko zastalo. Zidava pritličja je končana, del prvega nadstropja nad trgovino se tudi že dozidava, odkoder bodo nadaljevali z zidanjem prvega nadstropja. Na zahodni strani dvorane gradijo venec in priklade. Zaradi nezodiva nekaterih voznikov je nastalo pomanjkanje peska in betonskega gramoza, ki je za nekaj časa otežkočilo plansko zidavo. V treh lastnih poljskih pečeh so izdelali 138.000 komadov zidne opeke. Dnevno se je izdelalo do 4000 komadov.

9. novembra je na gradbišču delalo 14 zadrúžnikov iz Osojnikove zadruge, ki so skupno z vozniki napravili 104 delovne ure. 11. novembra je v izmenah delalo 6 pionirjev ter napra-

vilo 24 delovnih ur. Pohvale vredni so sledeči tovariši, ki so si priborili največ delovnih ur pri vožnjah in ostalem udarniškem delu:

Hamersak Martin je napravil 30 voženj po 2 uri;

Breg Martin 26 voženj po 4 in 8 ur, razen tega pa še ima sam nad 100 udarniških ur;

Domitar Jakob je presešel svojo obvezo za 100,25%;

Kokol Franc jo je presešel za 50%;

Kunstek Matija je poleg svojih zaslug pri nabiralni akciji gradbenega in ostalega lesa presešel obvezo za 20%;

Polanec Franc za 40%;

Kramberger Franc za 20%.

Graščino v Janežovcih preurejajo v zadrúžni dom

V Janežovcih so se že spomlad lutili preurejanja zapuščene graščine v zadrúžni dom. Graščina s pripadajočimi parcelami, polji in gozdovi je bila last grofovskve rodbine Herberstein.

V bivšem gospodarskem posloju prezidavajo prostore, v katerih bodo pozneje urejeni dvorana, skladišče, strojna postaja in obrtne delavnice. Dvorana bo dolga 32 m. V bivšem stanovanjskem prostoru bo zaživelo novo življenje, ki bo nudilo človeku znanje, kulturo, izobrazbo, razvedrilo in zabavo. Na severni strani so prostori za prodajalno in okrepčevalnico, dalje nazaj bodo prostori za pisarno KLO, seje, knjižnico in čitalnico ter množične organizacije, na južni strani pa bo stanoval hišnik.

Prodajalna je pričela obratovati že koncem prejšnjega tedna. V teh dneh bo KLO dobil že urejeno pisarno, tako da ne bo več treba plačevati mesečno najemnino za prostore v privatni hiši.

V preteklem tednu so zabeležili na

gradbišču 136 udarniških ur ter 11 1/2 m³ pripeljanega gramoza.

Največje zasluge pri vseh dosedanjih gradbenih delih, ki zahteva temeljito predhodno pripravo gradbenega materiala, ima predsednik uprave tov. Kolarič Martin, ki dela dnevno po 5 ur in to že od meseca maja. Njegova skrb spremlja slehernega udarnika ali plačanca strokovnjaka, da bi čim preje preuredili nekdanjo graščino v udobne in prijazne prostore, ki bodo last našega podeželskega človeka.

Tov. Horvat Janez iz Placarja je napravil do sedaj največ voženj in sicer 12 po nekoliko ur. Tudi pionirji ne zaostajajo pri udarniškem delu, ki imajo že 80 delovnih ur, sindikat (prosvetni) pa 20.

Kako ponosni bodo vaščani, ko bo iz zapuščene graščine zrasel njihov dom. Ob vstopu v zgrajeni dom se bodo z grozo spominjali fevdalnih gospodov, ki so neusmiljeno tlačili njihove očete in dede. Čutili bodo novo življenje, življenje delovnega človeka.

Kača pred prodajalno

Zal ugotavljajo naši potrošniki, da uprava Okrajnega magazina v Ptuj nima preveč skrbnega pregleda nad »solidno« delovitvijo blaga v svojih prodajalnah. Pred lokali se ustvarjajo dolge »kače«, ki nestrno čakajo na svoj plen — blago. Pa ne samo to: to dolgo kačo sestavljajo manjše kače — ljudje, ki kršijo vse predpise javnega reda. Zgodi se, da iz nedolžnega prepira nastane otrecej zanimivo in živahno pretepanje, ki pa ni ničlo brez posledic.

»Oh ti ljudje kako so nesramni in požrešni!« se oglaš naka stara ženica na »repu« te nesrečne kače.

Zakaj neki vse to?

V Ptuj napravili do danes 3000 prostovoljnih delovnih ur. Kot prvi med temi je tov. Vrabč Janko, ki je podaril gradbišču svojo opekarno s pripadajočimi parcelami. Opekarno je do danes izdelala 120.000 komadov zidne opeke. Tudi tov. Žunkovič Martin ni pozabil na naše udarnike, katerim je podaril telico v vrednosti 4110 dinarjev. To so eni izmed mnogih dokazov, da si želijo vaščani iz Stoperčevega in naprednega življenja v svoji vasi. R. K.

Ker so se predpis javnega reda spreminili v predpise javnega nereda.

Ce vprašas človeka tik pred vhodom: »Odkod ste, tovariš?« ti odgovori: »Iz Juršinc.« Vprašas drugega: »Iz Janz« sledi v odgovor. Pogledas po kači navzdol. »Oho, kako zanimivo,« boš tih dejal pri svojem srčku. Videl boš ruto za ruto, krilo za krilom — same tovarišice, razen tega pa vse iz podeželja, in sicer večina iz tistih krajev, kjer so že poslovali nekdanje Okrajne magazina.

Popolnoma razumljivo in dokaj jasno nam govore taki primeri, zakaj ne dobi uslužbenec iz Ptuja pripadajoče mu blago na točke.

No, zakaj?

Ker raznesejo blago ljudje, ki imajo poleg bonov tudi oblačilne nakaznice. Kač —, ki ni nikjer zaposlena ali pa vsaj toliko prosta, da stoji več kot dve uri na pločniku in čaka na blago...

Ker raznesejo blago ljudje, ki poleg bonov imajo tudi oblačilne nakaznice. No, uprava magazina, kaj praviš na to upravičeno kritiko potrošnikov? Ali se ne bi dalo urediti tako, da bi blago dobili tudi tisti, ki nimajo časa čakati v vrsti in »plansko zabušavati«.